Raffaele Serafini

Diàlogo

fra Èsar e Vèr

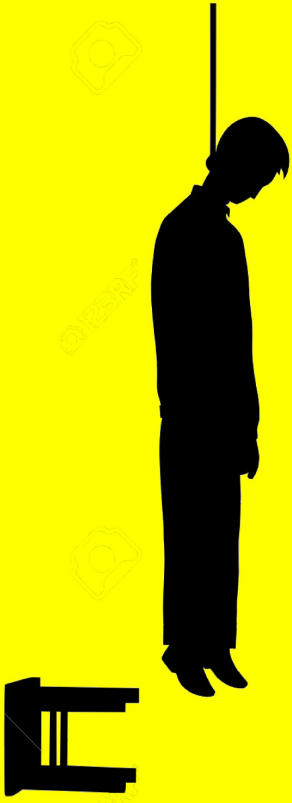

ŁENGOA VENETA
Edisiòn

Raffaele Serafini

Diàlogo

fra Èsar e Vèr

ŁENGOA VENETA

Edisiòn

A no a ghe xè copyrights e tute łe parte de sta publicasiòn łe pol èsar copià o invià co tuti i mexi, ełetroneghi o mecaneghi, anca fotocopie, rejistrasiòn, e anca ła pol èsar imagazinà sensa parmeso scrito de l'autor o dea caxa editora.

All rights are not reserved. All parts of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, withouth prior permission in writing from the publisher.

stanpà inte la Venesia

1° Edisiòn Aprile 2015

Chi ca a vive pa vèr e el perde tuto, e el se copa, parchè el se inacorxe de èsar gninte.

INTRODUSION

A se tràta de on Diàlogo ca el riasume l'identità de chi ca el vìve pa l'acumulo, pa i bini materiàl, pa el vèr. La spiegasiòn dei mejari de suisidi ca ga martelà la Venetia inte i ani de la crìxi del scominsio del 21exemo segolo la xè la direta consegoensa de sto modo de pensàr. Tuti sti inprendituri ca li ga vivesto pa vèr, li se ga catà mìxeri, e propio la totàl mancansa de èsar, li ga festi rabaltàr verso el suisidio. Dopo na vita vivesta pa i bini materiàl, e dopo verli perdesti, a se se càta poareti, despojà de tuto. On omo ca el vìve pa el vèr, co lo perde, el se inacorxe de èsar gninte, èco parchè el se dispera.I Veneti i laorava 10-12 ore al dì in capanòn sensa gnanca pi pensàr a la fameja, ai raporti familiàr a educàr i propi fiuli. Paradosalmente li produxea na richesa ca la finiva inte le scarsele de el stato taliàn ca el doparava sti schei pa "educàr" i fiuli dei Veneti, transformandoli in taliani ca li se vargognava fin parlàr la Lengoa Veneta. I Veneti, sacrifegando el sèr, a li produxea el ver ca el serviva ai taliani pa creàr l'èsar dei fiuli dei Veneti. L'acumulo el portava i Veneti perdar la so identità e a produr la richesa par chi ca ghe ne creava naltra, el ga portà a la distrusiòn del tesuto sosiàl.

Dialogo
fra Èsar e Vèr

-VÈR: Ciao bigolo! L'economia la tìra fa on peo de figa e faturo ogni dì de pì. A me crese i schèi in man. Laoro tuto el dì, e me càto on mareo de schèi in scarsela finemexe

-ÈSAR: Valà valà ca on dì la bubana la finise e te te inacorxi ca el to castelo el xè de sàbia.

-VÈR: Ma varda ca el xé el momento bon, a se ga da darghe rènto ciapàr schèi.

-ÈSAR: Par coanto?

-VÈR: Chelo ca la dura, fin ca se pol se se inpiena el sàco, dòpo a vedaremo.

-ÈSAR: Puito, ma mìti ca sta bubàna la dùre 50 àni, ti ndarìsito vanti 50 ani laoràr 10/12 ore al dì?

-VÈR: Ma lo fàso par la me fameja, a lo fàso pa me fiùli piceneti, pa la me mujèr.

-ÈSAR: I to propoxiti i sarìa anca bùni, ma valelo la pena sacrifegàr la vìda laoràr e creàr sòlo richesa materiàl?

-VÈR: Ma sensa schèi ti cosa sìto?

-ÈSAR: Dìto s-cèto, el èsar par ti el se ridurìa ai schèi, justo?

-VÈR: Tuti te stìma e te varda co amirasiòn e vòja pa i to schèi, mìga par altro? Còsa crìdito ca le tòxe le se inamòre dei filòxofi? Co i schèi se cronpa tùto.

-ÈSAR: Ti crìdito cronpàr tùto co i schèi? El tenpo ca te trè vìa pa acumulàr richèsa materiàl, podareto mai cronpartelo indrìo? Polito cronpàr la jovinesa? Polito cronpàr indrìo el tenpo ca no te ghe pa star co to fiuli e to mojèr?

-VÈR: Sa tùti i fèse fa ti ca te trè vìa el tenpo lèxar e vardàr el mondo, a sarìsimo a posto.

-ÈSAR: Vìdito caro, ti te laori fa on mùso e te crìdi deventàr rìco, ma dìme co onestà, lo gheto mai vedesto on mùso rìco?

-VÈR: Cosa vorisito dir ca mi sonti on mùso? E lora ti te si on mòrto de fàme sensa na palànca.

-ÈSAR: Vèro mi so poareto de schei, ma ricordate ca òn sensa sarvelo e co i schei, on ca no el ga na cosiensa de èsar ma ga i schèi, el xé fa on sàco de sorgo xbuxà!

-VÈR: Ti te ghe le tope so le bràghe e i te rìde fin drìo. Fa fèto ver l'insolensa de dirme mi ste ròbe, mi ca so produtivo, mi ca a fàso.

-ÈSAR: Te lo ripeto na machina sensa goidator la consuma par gninte. A ghe vol testa, se ga da saver a ndo ndàr, se ga da vardarse intorno, levar sù el cào e capìr sa semo drìo far i musi de calchedon altro o semo drio servirse naltri.

-VÈR: Ma i schei li ciàpo mi!

-ÈSAR: Intanto varda puito coanto te faturi e coanto te resta in man a fine ano.
E dopo miti in conto tuto chel tenpo de la to vìta ca no te pol cronpar indrìo co tuto l'oro del mondo. Fa puito i to cunti. Varda anca coanto ca de dìsfi la natura e le parsone rente de ti.

-VÈR: A te ghe na ciacola, ma intanto mi a go na vila, mi a go on machinòn, mi a go i canpi, mi a go el conto ca el parsora e tuti me vol.

-ÈSAR: Piàn, te vorli ti o i to schèi? E po a me par de sentìr ca te sèviti dir "mi a go".

-VÈR: Mi a so rìco e ti a te si on pòrocan, èco te bastela?

-ÈSAR: Pòrocan a xé chi ca xe incosiente, chi ca no sa de èsar, chi ca no el sa el parchè de le robe, chi ca no el sa da ndo el vien e ndo ca el xè drìo ndàr. Eco chi ca el xè on pòrocan.

-VÈR: Mi a me fiuli no ghe fàso mancàr gninte, ghe pagarò le mejo scole, me mojer la gavarà i mejo vestii, e ti invese cosa gavareto da ofrirghe a tòi?

-ÈSAR: A xè inutile spiegarte, te dìgo solo ca na parsona, conpagno de on Popolo, co no i sa da ndo ca li vien e ndo ca li xè drìo ndàr i xè fa na barca sensa goerno e li finise a tochi drìo le prìe de la rìva, co tuti i so averi perdesti.

-VÈR: Vedaremo profeta! Intanto mi a fàso miraculi e crèo richesa.

-ÈSAR: Vedaremo forse on dì

-VÈR: Adìo peocio

Pasà trìnta àni, i do amighi i se ricàta da novo. Vèr, el se ga péna picà co na corda al còlo so la ràma de na àlbara drìo la cale. Èsar a lo vede e còre tirarlo xò e farlo rinvegnèr.

-ÈSAR: Dai, respira, te go salvà.

-VÈR: Me sento morìr, me brùxa el còlo.

-ÈSAR: La corda la te ga roxegà, ma te go salvà justo in tenpo.

-VÈR: Propio ti! Dòpo tuti sti ani

-ÈSAR: Si, a so mi el peocio.

-VÈR: A xèra mejo sa te asàvi live picà so l'àlbara, cusì la xèra finìa.

-ÈSAR: Ma dài no sta dir monàde, te ghe da morìr isteso, tanto val tiràr vanti, no sta farghe prexinti a la femena co la fàlsa. Ma dìme cosa te xélo ocoresto pa picarse co na corda al còlo?

-VÈR: Ma ti li lexito i jornali? Ma ti la vardito la tilivixiòn? Ti la scultito la ràdio? No lo seto mìa ca tuti dìxe ca xé rivà la crìxi!

-ÈSAR: E lora? Cosa xela na malatìa incuràbile? Cosa xela na pestilensa? Xèla on demonio ca fa sofrir el popolo?

-VÈR: Ma ndo vivito? Ma a no lo capisito mìa ca mi a go perdesto tùto. A so resta in boleta, i me ga portà vìa la tera, el capanon, la machina. In

banca i me ga blocà tuto e go i ofisiàl judisiari ca li vien pignorarme anca le mudande. A so on falio!

-ÈSAR: Ma dài, te ghe perdesto le robe materiàl, ma to fiuli to mojer xèli ncora vìvi?

-VÈR: Me fiuli me parla in tajàn e i me ga senpre tratà fa on foresto e deso ca so sensa schei i me dispresa, me mojer chela ròja la xé scanpà co naltro.

-ÈSAR: Lora sì te ghe perdesto on mucio de robe. Deso capìso.

-VÈR: E cusì a me go vardà paratorno e me go inacorto ca no ghevo pi gninte. A so deventà poareto!

-ÈSAR: E cusìta te ghe sernìo de picarte, vero?

-VÈR: Si, justo. Me go inacorto de no èsar pi gnisòn.

-ÈSAR: Ma xé normàl ca sa te ghe vivesto tuta la to vìta pa vèr, sensa coltivàr l'èsar, co te ghe perdesto la roba, te te ghe catà poareto!

-VÈR: Ma xé colpa de la crìxi!

-ÈSAR: No a xè colpa tòa. Sa no te ghe na identità, sa no te ghe na cosiensa de èsar, sa no te coltivi l'èsar, anca el vento el te menarà vìa le robe ca te ghe inmucià.

-VÈR: Capìso.

-ÈSAR: Co ti te inmuciavi roba, mi a pasavo el tenpo studiàr, pasavo el tenpo co me fiuli co me mujer. Deso i me fiuli no me varda fa on foresto, fra naltri a se parlemo in Lengoa Veneta e mi ghe go insegnà la nostra storia.

-VÈR: Go trà vìa trìnta àni de la me vìta.

-ÈSAR: Pèxo, te ghe trà vìa la to vìta pa inmuciàr robe ca te ghe perdesto, e propio inmuciando chele robe, te ghe trascurà el to èsar e deso te te càti: sensa avèr e sensa èsar. Eco parchè te si desparà e te vol morìr.

-VÈR: Parole sante.

-ÈSAR: El to lìbaro sernìr el te ga urtà verso l'avèr e orbo de avidità te ghe molà de vìvar pa l'èsar.

-VÈR: A go festo el mùso pa st'altri.

-ÈSAR: Sì, te ghe servìo altri ga te ga doparà col miràjo de la richesa materiàl, in sto mòdo i te ga svodà de tuo el to èsar, fandote deventar ncora pi debole. Eco parchè te vol morìr, parchè te si sensa na cosiensa, sensa na identità.

-VÈR: Cosa posoli far?

-ÈSAR: El tenpo no te podarisi cronparlo indrìo gnanca sa te ghesi schèi, a xè màsa tardi. To fiuli no li inparará pi parlarte in Veneto e par lori a te sarè on foresto. To mojèr ca la ga vivesto pa l'acumulo no la tornarà da on omo sensa avèri.

-VÈR: Sonti drìo vìvar na vìta inùtile?

-ÈSAR: Ogniòn vìve la so vìta, sa no ghe fùse moreje, no ghe sarìa gàti.

-VÈR: Voo picarme

-ÈSAR: Fa ti, mi no te lo proibiso, ma varda ca xé fadiga anca inparàr èsar poareti, ansi xè pi fadiga ca deventar richi. sa te vol te insegno, cusì te gavarè pi tenpo pa apresàr l'èsar.

-VÈR: Va ben provemo, tanto no go pi gninte da perdar, pi bàso de così se mòre.